

Als het thuis niet meer gaat..

Een kwalitatief onderzoek naar de gebeurtenissen die voorafgaan aan een klinische crisis opname bij volwassenen met een ASS en een verstandelijke beperking.

M. Schellevis-Brinks, dr. L. Kronenberg, mr. dr. B. B. Sizoo

Achtergrond

In de literatuur wordt in toenemende mate erkend dat probleemgedrag een belangrijke factor is die bij volwassenen met ASS en een VB leidt tot crisissituaties, die uitmonden in een opname (Tsakanikos, Costello, Holt, Sturmey, & Bouras, 2007; Sappok et al., 2014).

In de literatuur ontbreken nog aspecten die gerelateerd worden aan biologische, psychische- en sociale risicofactoren en omgevingsfactoren, die afzonderlijk en in hun onderlinge samenhang, essentieel kunnen zijn in het ontstaan van gebeurtenissen die leiden naar een crisis welke uitmondt in een crisisopname.

Doel

Dit onderzoek levert een bijdrage aan de ontwikkeling van een handreiking voor de klinische praktijk, ter verbetering van de kwaliteit van zorg

Onderzoeksvraag

“Welke gebeurtenissen gaan vooraf aan een klinische crisisbehandeling bij volwassenen met een autisme spectrum stoornis en een verstandelijke beperking, vanuit het perspectief van hulpverleners”.

Methode

Retrospectief kwalitatief multicentre onderzoek met diepte-interviews bij 9 professionals die minimaal een half jaar voor de klinische opname betrokken waren in de zorg voor patiënten met een ASS en een verstandelijke beperking.

De interview transcripten zijn gecodeerd en geanalyseerd volgens de methode van Colaizzi middels het software programma MAXQDA.

De resultaten zijn vertaald naar de kernthema's beïnvloedende factoren en signalen

Beïnvloedende factoren:

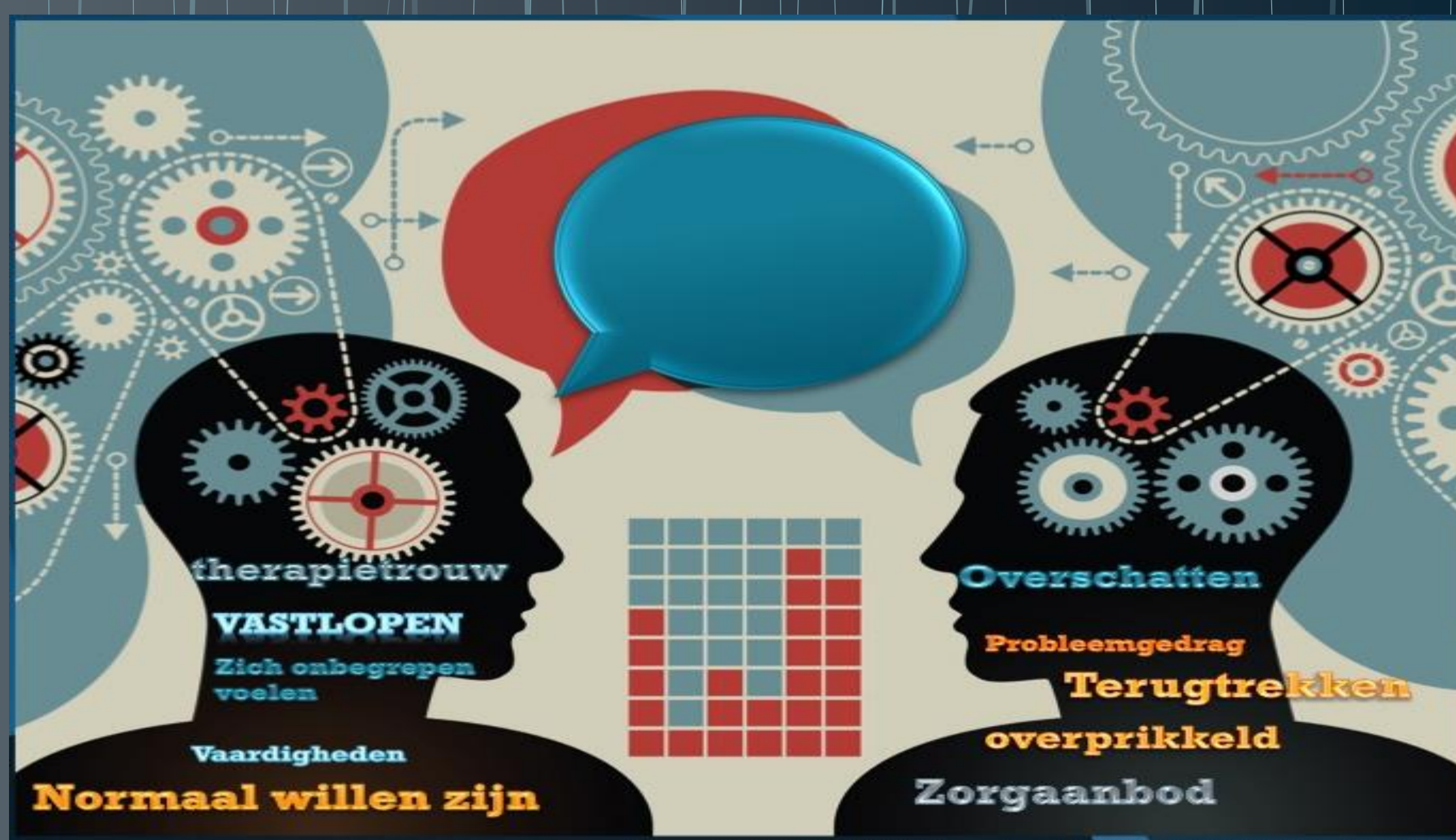
- Negatief zelfbeeld, een irreëel zelfbeeld en schaamte
- Interactie met de omgeving en vice versa
- Overschat worden.
- Co-morbide psychiatrische stoornissen
- Achterstand in de emotionele ontwikkeling.
- Gebrek aan- of niet aansluitende dag invulling
- Beperkte therapietrouw

Signalen:

- Toename van Probleemgedrag
  - o Prikkelbaarheid
  - o Lethargie
  - o Bizar-Stereotyp gedrag
  - o Ongepaste spraak
- Sombereheid- Suïcidaliteit
- Psychotische symptomen

Aanbevolen bejegening

- Bieden van nabijheid
- Consequent aanbieden van zorg en ondersteuning
- Aansluiten bij sociaal emotioneel ontwikkelingsniveau
- Vermindering van prikkels, bieden van structuur en voorspelbaarheid

Conclusie

Deze studie onder professionals laat zien dat de gebeurtenissen die vooraf gaan aan een crisis dikwijls ontstaat in een periode waarbij de omgeving veel van de volwassene met ASS en een VB eist. Toekomstig onderzoek naar deze doelgroep is nodig om met deze kennis de zorg voor deze doelgroep te verbeteren.

Dit onderzoek werd mede mogelijk gemaakt door:

REACH AUT
Academische Werkplaats Autisme

Auteur:

M. (Mirjam) Schellevis-Brinks, GGZ VS i.o.
Verpleegkundig Specialist GGZ i.o.
m.brinks@dimence.nl

www.centrumontwikkelingsstoornissen.dimence.nl

Postadres **Dimence**/ Centrum Ontwikkelingsstoornissen
Postbus 5003, 7400 CG Deventer

T +31 570 539 699
T +31 570 604 500